

Integraal beleidsplan.

“Senioren” en “mensen met
beperking” in
LAARBEEK

2013-2016

Seniorenraad Laarbeek
Platform Gehandicaptenbeleid Laarbeek

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Begrippenkader	4
3. Extern beleid	6
4. Demografische ontwikkelingen Laarbeek	9
5. Opzet notitie, doelstelling en resultaat	12
6. Beleidsvisie op:	
6.1 Inspraak en participatie	
6.2 Informatiebeleid	
6.3 Vrije Tijd	
6.4 Huisvesting	
6.5 Mobiliteit en Toegankelijkheid	
6.6 Veiligheid	
6.7 Gezondheid en Zorg	
6.8 Vrijwilligerswerk en arbeid	
6.9 Allochtone senioren en allochtonen met een beperking	13 - 17
7. Operationele acties op:	
7.1 Inspraak en participatie	
7.2 Informatiebeleid	
7.3 Vrije Tijd	
7.4 Huisvesting	
7.5 Mobiliteit en Toegankelijkheid	
7.6 Veiligheid	
7.7 Gezondheid en Zorg	
7.8 Vrijwilligerswerk en arbeid	
7.9 Allochtone senioren en allochtonen met een beperking	18 - 21
8. Conclusies en voortgang	22

1. Voorwoord

Het beleid voor senioren en mensen met een beperking heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. Er is in Laarbeek al heel veel gedaan door en voor deze doelgroepen. De beide belangenorganisaties, de Seniorenraad Laarbeek en het Platform Gehandicaptenbeleid Laarbeek, hebben werk gemaakt van het in 2008 uitgebrachte rapport "Laarbeek Ouderen en Handicapproof".

Landelijk, provinciaal, regionaal maar zeker ook plaatselijk hebben zich de afgelopen jaren een aantal beleidswijzigingen voorgedaan die het noodzakelijk maken om een nieuw integraal beleid voor senioren en mensen met een beperking op te zetten. Transitie van de AWBZ zorg naar de lagere overheden en het verdwijnen van de "verzorgingsstaat" zijn o.a. belangrijke wijzigingen die deze nieuwe beleidslijn noodzakelijk maken.

Gezamenlijk en in overleg met de gemeente Laarbeek is besloten tot dit integrale beleidsplan wat aansluit bij landelijke, provinciale maar ook plaatselijke visie op welzijn, wonen en zorg voor senioren en mensen met een beperking.

Met dit beleidsplan willen de Seniorenraad en het Platform Gehandicaptenbeleid Laarbeek werken aan een samenleving waaraan alle mensen kunnen deelnemen ongeacht hun leeftijd of beperking.

Dialogoog en solidariteit tussen de jongere en de oudere generaties met en zonder beperking is nodig. Bij solidariteit gaat het er om dat we rekening houden met elkaar. Door overleg en betrokkenheid bij elkaar ontstaan niet alleen de meest creatieve oplossingen, maar wordt er ook voor gezorgd dat mensen zich willen verbinden, omdat ze zich gehoord weten en voelen dat er met hun specifieke behoeften rekening wordt gehouden.

Wij hopen dat dit beleidsplan hier aan bijdraagt.

Februari 2013

Platform Gehandicaptenbeleid Laarbeek
Seniorenraad Laarbeek

2. Begrippenkader

Seniorenraad

De Seniorenraad van Laarbeek bestaat vanaf 1999 en is een vertegenwoordiging van alle seniorenverenigingen van Laarbeek. Deze seniorenverenigingen uit Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Lieshout en Mariahout vaardigen ieder twee vertegenwoordigers af. Een technisch voorzitter en een secretaresse complementeren het geheel. De Seniorenraad komt iedere twee maanden bij elkaar om beleidsmatige zaken te bespreken, maar ook om onderling gegevens en activiteiten uit te wisselen.

Platform Gehandicaptenbeleid Laarbeek

Het Platform Gehandicaptenbeleid Laarbeek (PGL) is actief vanaf 1994 en bestaat uit een aantal personen die op eigen titel of vanuit een achterban opkomen voor mensen met een beperking in Laarbeek.

Het PGL stelt zich ten doel in Laarbeek een samenleving te stimuleren waarin mensen met een, al dan niet zichtbare, beperking als volwaardig burger kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Dit op basis van gelijke rechten, gelijke kansen en gelijke plichten.

Het Platform bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een aantal werkgroepen. Het algemeen bestuur komt tweemaandelijks bij elkaar, het Dagelijks Bestuur maandelijks en de werkgroepen naar eigen inzicht.

PGL maakt jaarlijks een werkplan.

Gezamenlijk Overleg

Vanaf het project "Laarbeek Ouderen en Handicapproof" is een Gezamenlijk Overleg ontstaan. Dit Gezamenlijk Overleg bestaat uit een delegatie van leden van de Seniorenraad en PGL die periodiek vergaderen met de wethouder en beleidsambtenaar van de gemeente Laarbeek. Tijdens dit overleg komen zaken aan de orde die beide doelgroepen betreffen.

WMO-raad

De WMO-raad bestaat uit twee vertegenwoordigers van de dorpsfora uit alle Laarbeekse kernen (Platform Aarle-Rixtel, Dorpsraad Beek en Donk, Dorpsraad Lieshout en Zorg om het Dorp Mariahout). De raad wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter en heeft als adviesraad de taak om te kijken hoe de gemeente Laarbeek omgaat met alle prestatievelden binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De raad heeft haar plannen en zienswijze samen met de gemeente vastgelegd in een WMO-beleidsplan wat iedere vier jaar wordt bijgesteld.

In het beleidsplan wordt de visie van de gemeente doorgetrokken dat iedere burger, voor zover als mogelijk, zelf verantwoordelijk is voor zijn functioneren en dat pas dan "hulp" ingezet kan worden als het ook echt noodzakelijk is.

ViERBINDEN

ViERBINDEN is de welzijnsorganisatie in Laarbeek die na een fusie in 2012 ontstaan is uit Stichting Welzijn Laarbeek, Stichting Welzijn Ouderen Laarbeek en Stichting Gemeenschapshuizen Laarbeek. ViERBINDEN heeft in elke kern een

dorpsondersteuner die probeert verbindingen te leggen tussen het informele en formele netwerk. Ook probeert ViERBINDEN zoveel mogelijk de zelfredzaamheid van de burgers te stimuleren. ViERBINDEN ondersteunt o.a. vrijwilligersorganisaties, mantelzorgers en belangenorganisaties zoals de Seniorenraad en PGL.

Verzorgingsstaat

Een verzorgingsstaat is een sociaal systeem waarin de staat primaire verantwoordelijkheid draagt voor het welzijn van zijn burgers, zoals in kwesties van gezondheidszorg, onderwijs, werkgelegenheid en sociale zekerheid. In een verzorgingsstaat zijn veel zaken geheel of gedeeltelijk door de overheid gereguleerd.

Dit systeem waarbij burgers altijd een beroep konden doen op de gemeente, een instelling of organisatie is de laatste jaren erg afgezwakt en zal nog meer afgezwakt worden. Burgers moeten in eerste instantie zelf hun probleem oplossen, slechts bij kwetsbare burgers blijft een vorm van de verzorgingsstaat bestaan.

Zorgzwaartepakketten

Een zorgzwaartepakket (ZZP) beschrijft welke ondersteuning of zorg iemand nodig heeft die niet zelfstandig kan wonen. Er zijn 53 zorgzwaartepakketten verdeeld over drie sectoren nl:

- Verpleging en verzorging
- Gehandicaptenzorg
- Geestelijk Gezondheidszorg

Een ZZP omvat wonen, zorg, diensten en eventueel ook dagbesteding en behandeling.

Er zijn lichte pakketten voor mensen die alleen hulp nodig hebben bij de dagelijkse verzorging en zware pakketten voor mensen met bijvoorbeeld een ernstige beperking of een zware vorm van dementie.

De zorgaanbieder krijgt voor elk ZZP een bedrag. De instelling mag een deel van dat bedrag besteden aan gemeenschappelijke voorzieningen.

Intramurale zorg (letterlijk: *zorg binnen de muren*)

Gezondheidszorg die gedurende een onafgebroken verblijf van meer dan 24 uur geboden wordt in een zorginstelling, zoals een ziekenhuis, verpleeghuis, verzorgingshuis of een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking. De geboden zorg kan bestaan uit begeleiding, verzorging en/of behandeling.

Extramurale zorg

Zorg die voornamelijk wordt verleend op afgesproken tijden, waarbij de cliënten vanuit de eigen woon- en werkomgeving naar de hulpverlener toekomen, of waarbij de hulpverlener de cliënt in haar of zijn omgeving bezoekt.

Agenda 22

Agenda 22 is een uitwerking van de 22 VN Standaardregels. Het doel van deze regels is dat mensen met functiebeperkingen dezelfde kansen krijgen als andere burgers. De Agenda beschrijft een methode om in elke gemeente beleid te maken vanuit de 22 Standaardregels.

Inclusief beleid

Inclusief beleid is beleid dat vanaf het begin rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Inclusief beleid maakt meedoen voor iedereen mogelijk.

Participatie

Meedoen aan iets, een steentje bijdragen aan iets.

Zelfredzaamheid

Is het vermogen van mensen om hun leven vorm te geven. Opdat zij zoveel mogelijk zelf kunnen doen, maar daar waar dat echt niet kan, ondersteuning vragen en krijgen van anderen of gebruik kunnen maken van hulpmiddelen om hen te ondersteunen. De mate van zelfredzaamheid is voor iedereen verschillend en in die zin geen objectief gegeven. Zij wordt bepaald door de wijze waarop "de mens" met zijn fysieke, psychische en sociale omstandigheden omgaat.

3. Extern beleid

Landelijk beleid

AWBZ zorg

Iedereen kan door ziekte of handicap afhankelijk worden van langdurige zorg of ondersteuning. Voor die zorg thuis of in een instelling hebben alle Nederlanders automatisch een verzekering: de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De AWBZ dekt medische kosten die niet onder een zorgverzekering vallen en door bijna niemand op te brengen zijn. AWBZ-zorg is persoonlijke verzorging, verpleging, begeleiding, behandeling en verblijf(zowel kort als langdurig). Dit alles kan thuis of in een zorginstelling.

De laatste jaren zijn de kosten voor de AWBZ sterk gestegen. Daarom neemt het rijk maatregelen om de kosten te beperken en zorg beschikbaar te houden voor degene die het "echt" nodig hebben. De Belangenbehartigers zullen op deze nieuwe beleidslijnen moeten inspelen en kijken hoe hier een positieve bijdrage in te leveren.

Een aantal beleidslijnen is al duidelijk. Hieronder geven wij aan welke het zijn en welke gevolgen zij voor onze gemeente dus ook voor ons als plaatselijke belangenbehartigers hebben.

➤ **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)**

De decentralisatie van de AWBZ is een stevige opdracht voor de gemeente. Zij krijgen er een grote verantwoordelijkheid bij. De extramurale begeleiding gaat van de landelijke AWBZ naar de lokale WMO. Het betreft zowel individuele als groepsbegeleiding. Ook vervoer van en naar de dagopvang/dagbegeleiding gaat van de AWBZ naar de WMO. Bovendien worden kortdurend verblijf, het gebruik van hulpmiddelen en de inloopfunctie GGZ (Geestelijke Gezondheid)

gedecentraliseerd. "Recht op Zorg" wordt vervangen door een compensatieplicht van de gemeente. Die mag zelf bepalen hoe zij deze uitbreiding van WMO vorm geeft. De gemeente kan ook zelf kiezen hoe deze gedecentraliseerde geldstromen in te zetten.

➤ **Transitie Jeugdzorg**

Uiterlijk 1 januari 2016 moeten alle taken en verantwoordelijkheden van ondersteuning en zorg voor jeugd (geïndiceerde Jeugdzorg) overgeheveld zijn naar de gemeente. Hierdoor moet de jeugdzorg efficiënter en effectiever worden. Iedere gemeente staat voor de opdracht om lokaal maatwerk te leveren en te zorgen voor een herkenbare en laagdrempelige plek voor opvoedingsondersteuning (meestal al aanwezig in de vorm van een Centrum Jeugd en Gezin).

➤ **Participatiewet**

Wie kan werken, hoort niet afhankelijk te zijn van een uitkering. Maar mensen met een bijstandsuitkering of met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking kunnen vaak moeilijk werk krijgen. Daarom neemt het kabinet-Rutte-Asscher maatregelen om deze mensen vooruit te helpen. De nieuwe regels staan in de Participatiewet die per 1 januari 2014 moet ingaan. De inhoud van de wet wordt de komende tijd uitgewerkt.

➤ **Maatregelen op passend onderwijs**

Vanaf augustus 2014 moeten scholen ervoor zorgen dat er voor elk kind dat extra ondersteuning nodig heeft een passende plek is (zorgplicht). Dat kan zijn op de school waar de ouders hun kind hebben aangemeld, maar ook op een andere school die beter kan inspelen op de ondersteuning die het kind nodig heeft of in het bijzonder onderwijs. Als de school van aanmelding het kind niet zelf kan plaatsen, wordt na overleg met de ouders een passende plek op een andere school aangeboden. De landelijke indicatiestelling en het rugzakje (extra geld dat een school krijgt voor leerlingen met een handicap, ziekte, ernstige gedragsstoornis of psychisch probleem) verdwijnen. In plaats daarvan organiseren en financieren de samenwerkende scholen rechtstreeks de ondersteuning die een school of kind in de klas nodig heeft.

Gemeentelijk beleid

De gemeente Laarbeek heeft in diverse notities haar beleid voor senioren en mensen met een beperking uiteengezet. In grote lijnen komt het beleid er op neer dat de gemeente steeds meer wil werken vanuit vitale kernen. In de kernen wonen burgers (oud, jong, beperkt, niet-beperkt) die in principe moeten proberen om zichzelf te redden. Lukt dit door omstandigheden niet dan wordt getracht om via een informeel netwerk van vrijwilligers en mantelzorgers "hulp" te bieden. Daar waar het informele netwerk te kort schiet of niet toereikend is kunnen professionals tijdelijk of

structureel een oplossing bieden. Het beleid is steeds meer gericht op alleen nog hulp voor kwetsbare groepen met als doel dat iedereen mee moet kunnen doen.

Voor meer informatie over dit gemeentelijk beleid verwijzen we naar de site van de gemeente Laarbeek.

Het WMO beleidsplan en het subsidieprogramma maatschappelijke ondersteuning zijn te vinden op www.laarbeek.nl > wonen en leven> zorg en welzijn> subsidiebeleid> beleidsplan WMO Laarbeek 2012-2015 en subsidieprogramma maatschappelijke ontwikkeling 2012-2015.

Beleid en visie belangenbehartigers

Senioren en ouder worden

Daar waar vroeger de termen "bejaarden" of "gepensioneerden" werd gebruikt, hanteren we nu de benaming senioren. Bejaard zijn, was vroeger een synoniem voor eenzaamheid, afhankelijkheid en hulpbehoefendheid. Om deze vooroordelen te doorbreken, kiezen we bewust voor de benaming "senioren".

Ouder worden dient te worden beschouwd als een levenslang proces, dat sterk individueel verschillend is. Het is een lichamelijk, geestelijk, sociaal en levensbeschouwelijk veranderingsproces dat voor iedere persoon anders is.

Bovenstaande impliceert dat het niet makkelijk is om één beleid voor senioren te maken omdat ieder zijn eigen leef- en gezondheidspatroon heeft. Senioren die zich voor de gemeenschap/maatschappij kunnen en willen inzetten proberen we te activeren, mobiliseren en enthousiasmeren. Senioren die daarentegen kwetsbaar zijn, ondersteunen we.

Leven met een beperking

Vaak wordt de vraag aan PGL gesteld hoe groot hun achterban is. Zij komen immers op voor alle mensen met een beperking.

Deze vraag is makkelijk, maar ook moeilijk te beantwoorden. Feitelijk zijn er niet alleen in Laarbeek maar natuurlijk overal mensen die leven met een beperking.

Sommige beperkingen stellen mensen makkelijk in staat om deel te nemen aan het gewone dagelijkse leven. Vaak zijn echter "gebreken" niet zichtbaar of ogenschijnlijk "makkelijk" terwijl het juist moeilijk is om er gewoon mee te kunnen leven. Deze beleidsnotitie is dus feitelijk voor alle mensen omdat iedereen een beperking kan krijgen.

Waar het in feite omdraait, is dat iedereen met de samenleving mee moet kunnen doen en dat wij als belangenorganisaties alles in het werk stellen om dat te bewerkstelligen. Een van de mogelijkheden daartoe is de Agenda 22-methode die in deze notitie al kort toegelicht is.

4. Demografische ontwikkelingen Laarbeek

In maart 2012 heeft het PON (Provinciaal Ontwikkelingsbureau Noord-Brabant) een lezing gehouden voor Platform Vitaal Laarbeek over bevolkingsgroei en krimp in Laarbeek.

Deze lezing geeft een goed beeld van de demografische ontwikkelingen in Nederland, de Provincie Noord-Brabant en Laarbeek de komende jaren. Onderstaand is een samenvatting van deze ontwikkelingen en bijbehorende algemene conclusies opgenomen.

Algemene demografische ontwikkeling Nederland

Prognose:

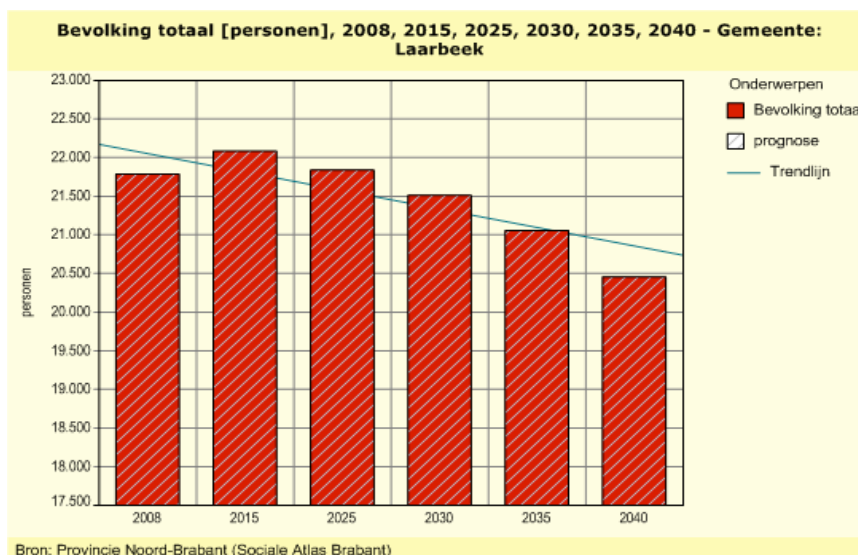
- Voorlopig groeien we nog, tot maximaal 17,5 miljoen inwoners (nu 16,5 miljoen)
- Omslagpunt rond 2035-2040
- (Veel) meer senioren, minder jongeren
- Verschillen tussen stedelijke centra en platteland

Brabant algemeen

Prognose:

- Top bevolking rond 2030
- Maximaal ruim 2,5 miljoen inwoners (nu 2,42 miljoen)
- Oorzaak: minder jongeren
- Migratie (moeilijk in te schatten welke gevolgen dit heeft!)
- Grote verschillen binnen provincie

Bevolkingsontwikkeling Laarbeek

Prognoses voor Laarbeek

Leeftijd	2008	2018	2028	2008 – 2028
0-19	5306	5025	4500	- 15.2%
20-44	5095	4490	4540	- 10.9
45-64	6415	6400	5960	- 7,1
65- 74	1950	2825	3045	+ 56,1
75+	1350	2020	2815	+ 108
Totaal	21785	22085	21665	

Algemene Conclusies

- Voorlopig geen krimp, later wel tot mogelijk 10 %
- Minder jongeren: geboorten en verhuizingen
- Meer alleenstaanden
- Vooral veel meer senioren, meer dementerenden
- Kleine verschillen tussen kernen

Oplossingsrichtingen

- Sociale kapitaal van de 'nieuwe' ouderen benutten (Zilveren Kracht).
- Inzetten op bereikbaarheid van voorzieningen
- Slimme zorg: ICT meer toepassen.
- Eigen initiatieven burgers: opzetten sociale netwerken en zorgcoöperaties

Begin 2012 heeft de GGD Brabant-Zuidoost een rapport geschreven naar aanleiding van een door hen gehouden enquête over gezondheid in Laarbeek e.o. Speciaal voor Laarbeek is een rapport verschenen. " Op weg naar een gezonder Laarbeek". In dit rapport wat verschenen is in mei 2012 is een Gezondheidsprofiel voor de gemeente Laarbeek beschreven. Uit dit profiel onderstaande gegevens.

- In de leeftijdsgroep 19-64 jaar geeft 26% aan door een chronische aandoening belemmerd te zijn in het dagelijks functioneren en 6 % sterk belemmerd te zijn. In de bevolkingsgroep van 65 jaar en ouder geeft 51% aan belemmerd te zijn en 16% ernstig belemmerd.
- Bij de 65 plussers geeft 10% aan grote moeite of hulp nodig te hebben bij één of meer dagelijkse handelingen, kan 30% één of meer huishoudelijke activiteiten niet meer uitvoeren en is 10% niet in staat zich zelfstandig te vervoeren.

- Lidmaatschap van een vereniging of deelname aan groepsbijeenkomsten zijn in Laarbeek hoger dan in de omliggende gemeenten. In de leeftijdsgroep van 19-64 jaar geeft 68% van de Laarbeekse mensen aan hieraan deel te nemen (57 % regionaal) en van de 65 plussers 75 % (regionaal 61%).
- In de categorie bewoners van 19-64 jaar geeft 12% aan mantelzorger te zijn en van de 65 plussers 10%.
- Maar liefst 72 % van de ondervraagden voelt zich mede verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt.
- In de categorie van 12-18 jaar verricht 10% vrijwilligerswerk, in de categorie van 19-64 jaar 30% en 32% van de 65 plussers geeft aan vrijwilligerswerk te doen.

Voor meer cijfermatige informatie verwijzen we naar www.ggdgezondheidsatlas.nl.
De digitale versie van o.a. het Laarbeekse rapport is te downloaden op www.regionaalkompas.nl.

5. Opzet notitie, doelstelling, uitvoering en resultaat

Het vervolg van de notitie bestaat uit een aantal onderwerpen of thema's die belangrijk zijn voor senioren en mensen met een beperking. Bij elk thema geven wij in een algemeen deel kort weer hoe onze visie ten aanzien van dit thema is.

In het tweede deel van de notitie beschrijven wij schematisch vanuit dezelfde thema's een aantal operationele doelstellingen met daarachter één of meerdere actiepunten.

Aan deze actiepunten is geen tijdsschema gehangen, maar het streven om binnen de looptijd (2013-2016) de gestelde operationele doelstellingen te halen. Om de uitvoering van de operationele doelstellingen te coördineren is het zinvol om een stuurgroep of werkgroep samen te stellen uit leden van Seniorenraad en Platform. Deze groep voert zelf uit of laat grotere onderdelen via werkgroepen uitvoeren.

6. VISIE en BELEID

6.1 Inspraak en participatie

Strategische doelstelling: *Vanuit een inclusief beleid garanderen we iedere senior en iedereen met een beperking in Laarbeek de mogelijkheid tot inspraak en participatie.*

Senioren en mensen met een beperking willen meedoen, meetellen en meepraten in onze samenleving.

Seniorenraad en PGL vinden dat hun doelgroep zich "sterk" moet maken om zelf zoveel mogelijk op te komen voor hun eigen belangen en rechten. Daarbij wel rekeninghoudend met de rechten en plichten van anderen.

Als belangenorganisaties komen wij op voor de collectieve belangen en geven gevraagd en ongevraagd advies. Verder zullen we voorwaarden scheppen om senioren en mensen met een beperking in staat te stellen om op te komen voor hun individuele belangen en toezien of dit ook adequaat gebeurt.

6.2 Informatiebeleid

Strategische doelstelling: *Iedere senior en ieder mens met een beperking moet toegang hebben tot laagdrempelige en begrijpbare informatie over zaken die hem of haar aangaan, breder dan alleen het gemeentelijk domein.*

Optimale deelname aan het maatschappelijke gebeuren heeft ook te maken met het verkrijgen van goede, begrijpelijke en tijdige informatie. Mensen uit onze doelgroepen moeten de weg weten of kennen om zo goed mogelijk voor zichzelf op te kunnen komen.

Seniorenraad en PGL moeten zorg dragen voor goede informatieverstrekking maar ook anderen stimuleren hun informatie zo goed mogelijk over te brengen naar senioren en mensen met een beperking.

6.3 Vrije Tijd

Strategische doelstelling: *Rekening houdend met de verschillende groeperingen binnen onze doelgroepen willen wij een passend op de vraag gericht aanbod van activiteiten ontwikkelen of laten ontwikkelen.*

Onderzoeken tonen aan dat de meeste senioren en mensen met een beperking sociaal actief zijn. Bij jongere senioren maar ook bij mensen met een beperking zien we het gebruik van Social Media toenemen.

In Laarbeek bestaat al een breed aanbod aan activiteiten, maar het blijft zaak om het aanbod van organisaties en verenigingen passend te laten zijn bij de vraag en de levensstijl van de doelgroep.

6.4 Huisvesting

Strategische doelstelling: *In samenspraak met gemeente en instellingen adviseren en ondersteunen Seniorenraad en PGL een huisvestingsbeleid dat aansluit bij de huisvestingsbehoefte van senioren en mensen met een beperking.*

Het overgrote deel van de doelgroep woont zelfstandig. Daarnaast zijn in Laarbeek een aantal woonvormen waar senioren en mensen met een beperking in meer of mindere mate beschermd wonen. Bijvoorbeeld de Hoge Hees, de Regt, de Klumper en Zonnetij maar ook huizen in de wijk waar jongeren met een beperking wonen.

Als gevolg van de scheiding van wonen en zorg kunnen binnenkort nog alleen zeer kwetsbare groepen (vanaf ZZP 4) gebruik maken van voorzieningen waar naast de woonfunctie ook zorg en begeleiding gegarandeerd worden.

Het in- of samenwonen met kinderen komt steeds minder voor. Door deze ontwikkeling moeten we trachten de sociale netwerken rond senioren en mensen met een beperking te versterken.

De vastgelopen huizenmarkt waarbij vooral senioren maar ook mensen met een beperking hun (eigen)huis niet kwijt kunnen, heeft veel impact op de woonkeuzes die men moet maken. Men blijft noodgedwongen langer in de eigen woning wonen.

Het is voor de belangenorganisaties zaak om, rekening houdend met bovenstaande gegevens, zorg te dragen voor een op de vraag gericht aanbod aan koop- en huurwoningen.

Daarnaast moet adequate informatie beschikbaar zijn voor mensen die min of meer noodgedwongen hun eigen woning moeten rooveren tot een woning die het mogelijk maakt om er langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

In het algemeen moet gestimuleerd worden tot het bouwen van levensloopbestendige woningen, teneinde voldoende geschikte woningen te hebben.

6.5 Mobiliteit en toegankelijkheid

Strategische doelstelling: *Iedereen moet **mee** kunnen doen in onze samenleving. Dit impliceert dat voorzieningen en diensten in Laarbeek voor iedereen Bereikbaar, Toegankelijk, Bruikbaar en Uitgankelijk moeten zijn.*

Gelukkig wordt met het aanleggen van wegen, leggen van bestrating, trottoirs en het bouwen of rooveren van gebouwen steeds meer gedacht aan de bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid en uitgankelijkheid. Maar ook bij het organiseren van evenementen moet aandacht geschonken worden aan bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid en uitgankelijkheid.

Vaak is dit echter nog geen vanzelfsprekendheid en moeten achteraf nog allerlei zaken gedaan worden om voorzieningen geschikt te maken voor de onze doelgroep. De belangenorganisaties pleiten voor een inclusief beleid. Een beleid waarbij vanaf het prille begin tot aan de oplevering beide doelgroepen optimaal betrokken worden bij de totstandkoming en rekening wordt gehouden met de wensen van de gebruikers.

Daarom pleiten de belangenorganisaties ook voor contacten met klankbordgroepen uit beide doelgroepen. Deze klankbordgroepen zijn, vanuit hun ervaringsdeskundigheid, goed in staat om de gemeente en andere instellingen en organisaties te adviseren.

6.6 Veiligheid

Strategische doelstelling: *Elke inwoner van Laarbeek heeft recht op een veilige omgeving, waar sociale contacten gestimuleerd worden.*

Mensen met een beperking en senioren wonen overal in de kernen en zouden, indien zij dat wensen, regelmatig buurtcontacten moeten hebben. Kinderen wonen soms wat verder weg maar gelukkig is er vaak wel een netwerk van familie, vrienden en burens.

Zo'n netwerk geeft de zekerheid dat je op iemand kunt rekenen als het nodig is. De belangenorganisaties moeten dit informele netwerk zoveel mogelijk versterken en daar waar nodig uitbreiden.

Naast bovenstaande "zekerheden" is er nog een groot aantal andere aspecten die met veiligheid te maken hebben. Veiligheid in het verkeer, in de kern, in het eigen huis maar ook een gevoelsveiligheid. De belangenorganisaties zoeken hiervoor samenwerking met gemeente, politie en andere instellingen.

6.7 Gezondheid en zorg

Strategische doelstelling: *De belangenorganisaties zien erop toe dat iedere senior en mens met een beperking kwalitatief goede, haalbare en betaalbare zorg op maat krijgt waarbij zoveel als mogelijk uitgegaan wordt van de zelfredzaamheid van het individu en zijn omgeving.*

Zoals het begin van deze notitie blijkt, is de verzorgingsstaat achterhaald. Een "staat" waarin je voor hulp een beroep kon doen op staat, provincie, gemeente of instelling. Deze staat nam de regie over en regelde voor jou de zorg.

Ook staan er geweldige veranderingen in de AWBZ te gebeuren.

Alleen voor "zware" zorg en zeer kwetsbare mensen blijft de verzorgingsstaat voor een deel bestaan, maar ook zij zien voorzieningen teruglopen en moeten steeds

meer gebruik maken van zorg door mensen om hen heen (mantelzorg en vrijwilligers).

Deze verandering baart ons zorgen omdat er mensen tussen het wal en schip dreigen te vallen. Verder is voor sommigen erg moeilijk over te schakelen van "gekregen" zorg naar een vorm van zorg waarbij een zelfregulerend vermogen voorop staat.

We kunnen negatief zijn en ageren tegen deze verandering, maar we denken dat dit een trein is die niet meer te stoppen is, welke politieke kleur het land ook krijgt. Anderzijds zien wij het ook als een uitdaging om mensen opnieuw te leren voor zichzelf op te komen en samen met het hen omliggende netwerk(familie, burens, mantelzorg en vrijwilligers) naar passende oplossingen te zoeken. Het is van belang dat mensen regie houden over hun leven, zo nodig ondersteund door een Persoonsgebonden Budget en of dienstencheques

Als belangenbehartigers moeten we opkomen voor onze hele doelgroep, maar vooral ons sterk maken dat kwetsbare mensen die zaken behouden die ze nodig hebben.

6.8 Vrijwilligerswerk en Arbeid

Strategische doelstelling: De belangenorganisaties stimuleren dat senioren en mensen met een beperking actief bijdragen aan de ontwikkeling van de samenleving op sociaal, cultureel en economisch vlak.

Mensen met een beperking en senioren worden wel eens de "niet-actieven" in onze samenleving genoemd. Uiteraard is dat voor sommigen ook waar. Maar uit onderzoek blijken toch andere zaken.

Veel mensen met een lichte beperking en vooral veel senioren zijn sociaal actief. Ruim een kwart van alle 60-plussers doet op één of andere manier aan vrijwilligerswerk. Velen zijn mantelzorger voor partner, familie of vrienden en een hoog percentage biedt daarnaast ook nog vrijwillige hulp aan vrienden, burens en kennissen. Ook de zorg voor kleinkinderen neemt een belangrijke plaats in.

Wij willen stimuleren dat de doelgroepen zich zo lang als zij kunnen voor de samenleving in blijven zetten, bezoldigd en onbezoldigd.

Door de discussie over het verleggen van de gepensioneerde leeftijd bestaat veel onzekerheid maar dit hoeft in onze optiek niet ten koste te gaan van de inzet van vooral senioren voor het informele netwerk. Hier moeten wij wel inspanningen voor leveren.

Er zijn veel vrijwilligersorganisaties. Vaak weet de ene organisatie niet of te weinig wat de andere organisatie biedt, terwijl dit vaak min of meer dezelfde werkzaamheden maar voor een iets andere doelgroep kunnen zijn. Wij willen stimuleren dat vrijwilligersactiviteiten en organisaties "beter" en intensiever gaan samen werken.

6.9 Allochtone senioren en allochtone mensen met een beperking

Strategische doelstelling: *Er is in onze gemeente aandacht voor de specifieke situatie en noden van senioren en mensen met een beperking van een andere cultuur.*

In feite is dit deel van onze doelgroep slechts voor een klein deel bekend. Ook de in Laarbeek wonende groep aan allochtone senioren en allochtone mensen met een beperking zullen steeds behoefte aan zorg- en welzijninitiatieven buiten de eigen familiekring gaan krijgen. Daar waar bij senioren voorheen de traditionele "zorgplicht" bij hun kinderen lag, kan dit nu niet meer altijd worden waargemaakt.

In deze beleidsperiode willen we vooral de vicieuze cirkel van wederzijdse onbekendheid doorbreken en kijken welke behoeften er liggen bij allochtone mensen van onze doelgroep.

7. UITVOERING per THEMA

7.1 Inspraak en participatie

Operationele doelstelling	Actiepunten
Als belangenorganisatie er "zijn" voor senioren en mensen die niet voor hun eigen belangen kunnen opkomen.	Seniorenraad en PGL organiseren bijeenkomsten om senioren en mensen met een beperking zelfredzamer te maken.
	Kerngerichte meldpunten (fysiek en of digitaal) opzetten waar mensen terecht kunnen voor vragen en ondersteuning, bijvoorbeeld bij de Dorpsondersteuner.
	Via de nieuwsbrief, plaatselijke media en website informatie verstrekken aan onze doelgroep, zodat zij optimaal inspraak kunnen uitoefenen op gemeentelijk en ander beleid.

7.2 Informatiebeleid

Operationele doelstelling	Actiepunten
Senioren en mensen met een beperking worden gericht geïnformeerd over alle voorzieningen. Relevante informatie wordt op elkaar afgestemd, maar kan ook specifiek voor de doelgroep blijven.	<ul style="list-style-type: none"> • Relevante publicaties op websites van de seniorenverenigingen en Platform en mogelijk Radio Kontakt en TV Kontakt. Maar ook via Social Media. • Vormende en informatieve activiteiten zijn en blijven erg belangrijk. Dit kan via bestaande producten van Vierbinden als Activerend Huisbezoek en de werkgroep Oudereneducatie. • De (digitale) nieuwsbrieven van de seniorenverenigingen hebben een erg goed bereik en zijn perfecte informatiekanalen. Aandachtspunt blijft om ook senioren die geen lid zijn te bereiken. • Mogelijk via de bestaande netwerken een databestand opbouwen voor mensen met een beperking en zorgen dat zij ook een nieuwsbrief krijgen met relevante informatie.

7.3 Vrije Tijd

Operationele doelstelling	Actiepunten
Senioren en mensen met een beperking krijgen een "passend" vraaggestuurd aanbod aan activiteiten en/of vrije tijdsbesteding.	<ul style="list-style-type: none"> • Het huidige aanbod aan activiteiten/vrije tijdsbesteding voor senioren blijft via de seniorenverenigingen bestaan en wordt mogelijk uitgebreid met op maat gewenste activiteiten die ook Laarbeekbreed georganiseerd kunnen worden. • Mogelijkheden tot "ontmoeten" uitbreiden waarbij we de rol van gemeenschapshuizen als essentieel ervaren. • Het aanbod aan activiteiten en vrijetijdsbesteding voor mensen met een beperking per organisatie wordt beter op elkaar afgestemd. • Ook voor mensen met een beperking buiten de instellingen worden er op maat activiteiten ontwikkeld die aansluiten bij de levensstijl van het individu
	<ul style="list-style-type: none"> • Voor kinderen met een beperking welke buiten Laarbeek naar speciale scholen gaan, worden activiteiten ontwikkeld waardoor zij met elkaar maar ook met anderen een vriendschappelijke relatie kunnen ontwikkelen (vrienden zoeken).
	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijke betrokkenheid tussen mensen met en zonder beperking.

7.4 Huisvesting

Operationele doelstelling	Actiepunten
Optimaliseren van het aanbod aan huisvesting voor senioren en mensen met een beperking.	In samenwerking met de Woningstichting Laarbeek wordt nagegaan in hoeverre er behoefte is aan eenpersoonswoningen voor senioren en mensen met een beperking.
Het voeren van een stimuleringsbeleid om te komen tot een evenwichtig en gedifferentieerd woningaanbod afgestemd op onze doelgroep.	Een werkgroep instellen die "meeveert" op de maatschappelijke ontwikkelingen.

7.5 Mobiliteit en toegankelijkheid

Operationele doelstelling	Actiepunten
Continueren van goede klankbord-groepen waarin beide doelgroepen zitting hebben.	Senioren en mensen met een beperking werven en voorbereiden om mee te kunnen praten in klankbordgroepen.
Organisatie van overleg en samenwerking tussen alle betrokkenen op het gebied van mobiliteit en toegankelijkheid.	Het stimuleren van organisaties tot het voeren van een inclusief beleid.

7.6 Veiligheid

Operationele doelstelling	Actiepunten
Organiseren van laagdrempelige verkeerscursussen voor de doelgroepen.	In samenwerking met politie, zorgaanbieders, etc. zowel theoretische als praktische cursussen organiseren.
Stimuleren dat mensen omgaan met burens en kennissen.	Organiseren van bijeenkomsten om de sociale cohesie te versterken. Organiseren en stimuleren van weerbaarheids- en zelfredzaamheidstrainingen.
Organiseren van klussenhulp, ook voor mensen met een beperking.	Het promoten van de Vrijwillige Hulpdienst gecoördineerd door VIERBINDEN.

7.7 Gezondheid en zorg

Operationele doelstelling	Actiepunten
Opstarten van het project "Is de gemeente Laarbeek Zorgproof".	Samenstellen van een werkgroep die een inventarisatie gaat doen naar de "zorg en welzijnsvraag" van senioren en mensen met een beperking. Hierbij worden kwetsbare groepen actief benaderd en worden risicofactoren voor de gezondheid mede geïnventariseerd.
Eén iemand verantwoordelijk laten zijn voor de zorgregie.	In overleg met gemeente en zorginstellingen kijken hoe de functie van wijkzuster optimaal ingevuld kan worden.
Bevorderen van WMO zorg voor mensen die dit tijdelijk nodig hebben.	Tijdelijke opvang regelen in Laarbeek. Onderzoek naar innovatieve vormen van dagbesteding.

7.8 Vrijwilligerswerk en Arbeid

Operationele doelstelling	Actiepunten
Herintegratie van senioren en mensen met een beperking op de arbeidsmarkt, door het aanbieden van een zinvolle arbeidsbesteding op maat, die zowel een meerwaarde heeft voor de werknemer als voor de gebruiker.	Versterken van de werkgroep Arbeid welke tot doel heeft om te komen tot werk voor senioren en mensen met een beperking
Het stimuleren dat mensen met een beperking en senioren zich vrijwillig inzetten voor onze samenleving.	Het project Zilveren Kracht nieuw leven inblazen. (Is een project om senioren in contact te brengen met vrijwilligersorganisaties en kijken of deze iets voor elkaar kunnen betekenen).
Het meer samen laten werken en mogelijk verbinden van initiatieven op het gebied van vrijwilligerswerk.	In overleg met o.a. welzijnsorganisatie VIERBINDEN stimuleren dat vrijwilligers en hun organisaties "dichter" bij elkaar worden gebracht.

7.9 Allochtone senioren en allochtone mensen met een beperking

Operationele doelstelling	Actiepunten
Bevordering integratie tussen de diverse leeftijdsgroepen.	Actief allochtone mensen gaan bezoeken om inzicht te krijgen in hun behoefte aan bv. informatie, participatie en de veranderende samenleving.

8. Conclusies en voortgang

Binnen diverse thema's zijn doelstellingen en actiepunten benoemd in deze notitie. Getracht is om deze te laten passen in het plaatselijke, maar ook landelijke beleid voor senioren en mensen met een beperking.

Als een rode draad door de notitie loopt dat senioren en mensen met een beperking niet alleen voor zichzelf, maar ook voor mensen in hun directe omgeving moeten gaan zorgen. Alleen nog voor de meest kwetsbare groepen zal directe hulp aanwezig blijven.

De Seniorenraad en het Platform Gehandicaptensbeleid zien deze notitie als een uitdaging om de komende jaren, samen met gemeente, instellingen en organisaties de benoemde acties uit te gaan voeren en de strategisch gestelde doelen te halen.

De nog samen te stellen stuurgroep zal deze notitie jaarlijks tijdens het Gezamenlijk Overleg aan de orde stellen en steeds bekijken of tussentijdse bijstelling noodzakelijk is.

Laarbeek, februari 2013
Seniorenraad Laarbeek
Platform Gehandicaptensbeleid Laarbeek